

A. Meijer
Kerkeland 6
3958 EW Amerongen
telefoon: 0343 - 457841 (privé)
0318 - 500621 (werk)
e-mail: ton.meijer@kpnmail.nl

Aan:

Het college van B&W van Renswoude
&
De gemeenteraad van Renswoude

Postbus 8
3927 ZL Renswoude

Mijn kenmerk: KleinWolf001

Datum: 23-3-2010

Onderwerp: Informatie en advies das in plangebied Klein Wolfswinkel

Geacht college en geachte gemeenteraad,

In december 2009 ontving ik het bericht dat een burchtpopulatie van de das zou worden bedreigd door het landgoedontwikkelingsplan Klein Wolfswinkel in Renswoude. Sindsdien heb ik me verdiept in het belang van het plangebied voor de das en in de besluitvorming over het plan in het gemeentebestuur en het provinciebestuur.

Vorige week las ik de notulen van de Renswoudse gemeenteraadsvergadering van 26 januari 2010 en ontving ik informatie van de heer M. Jansen, ambtenaar van gemeente Renswoude. Daaruit blijkt dat B&W en de gemeenteraad van Renswoude over onjuiste en onvolledige informatie beschikten in de besluitvorming over het vrijstellingsverzoek.

Inmiddels hebben Gedeputeerde Staten het vrijstellingsbesluit van B&W afgekeurd. Het is echter mogelijk dat de initiatiefnemer zich opnieuw tot de gemeente zal wenden met het doel goedkeuring te verkrijgen voor een gewijzigd plan voor landgoedontwikkeling in hetzelfde gebied. In dat geval wil ik graag dat B&W, gemeenteraad en ambtenaren van Renswoude al bij aanvang van het overleg beschikken over betere en vollediger informatie. Daarom zend ik u deze informatieve brief. Ik besluit hem met twee adviezen.

Notulen gemeenteraad

Volgens de notulen van de raadsvergadering van 26 januari 2010 zou er binnen het plangebied een bijburcht van de das voorkomen. Het staat echter vast dat binnen het plangebied een hoofdburcht ligt. Binnen de ambtelijke afdelingen van de provincie is deze hoofdburcht al enkele jaren bekend

(mondelinge mededeling G. Visscher ¹). Deze hoofdburcht vormt bovendien een belangrijke schakel in de kleine reeks van hoofdburchten in de Gelderse Vallei (mondelinge mededeling H. Vink ²).

Volgens de notulen zou de afstand van de vermeende bijburcht tot de bouwlocatie 300 tot 400 meter bedragen. De genoemde afstand is echter onjuist. In het Vervolgonderzoek Natuur is de locatie van de vermeende bijburcht op een kaartje aangegeven. Volgens een meting met Google Earth is de afstand tussen de op kaart aangegeven burchtlocatie en het meest nabije bouwkegel circa 180 meter.

Dezelfde notulen vermelden over een raadslid: "Vanuit zijn werksituatie is hem bekend dat er met dassen enigszins gemanoeuvreed kan worden, door paarden in een aangrenzend weiland te laten grazen. Misschien is dit een tip. Wethouder Vlastuin bedankt voor deze suggestie".

De notulen noemen geen motief voor het "enigszins manoeuvreren" met de dassen. Echter, ongemotiveerde en moedwillige handelingen die tot doel hebben om dassen te verstoren binnen hun vaste verblijfsplaatsen (burchten, wissels, voedselgebieden) zijn strafbaar. Net zozeer is zulke verstoring strafbaar vanuit het motief om via het 'manoeuvreren van de dassen' de kans op goedkeuring en realisatie van een landgoedplan (of ander ruimtelijk plan) te vergroten. De context van de notulen indiceert dat dit het motief was voor de suggestie van het raadslid.

Vervolgonderzoek Natuur

Op 14 oktober 2008 heeft bureau Oranjewoud het rapport Vervolgonderzoek Natuur vrijgegeven. Het rapport bevat onjuiste en onvolledige gegevens over de das:

1. De binnen het landgoed aanwezige hoofdburcht wordt niet genoemd. Deze hoofdburcht vormt een belangrijke schakel in de kleine reeks van hoofdburchten in de Gelderse Vallei.
2. De op een kaart aangegeven dassenburcht zou zich op 300 tot 400 meter bevinden van de geplande bebouwing. De genoemde afstand is echter onjuist. In werkelijkheid is volgens de plankaarten de afstand tot de meest nabije bouwkegel circa 180 meter.

De volgende schadelijke effecten op de burchtopulatie worden door het rapport volledig over het hoofd gezien of ten onrechte gebagatelliseerd:

3. Het voedselgebied van de burchtopulatie wordt verkleind.
4. Het voedselgebied van de burchtopulatie wordt versnipperd. De bebouwing verstoort en belemmert een belangrijke dassenwissel en vormt een barrière tussen burchtlocatie en

---

¹ G. Visscher is als opsporingsbevoegd ambtenaar van provincie Utrecht onder andere belast met de handhaving van de Flora- en Faunawet. Hij geldt binnen de provincie als dassendeskundige en controleert periodiek dassenburchten, waaronder de hoofdburcht in het plangebied. Van deze burcht en de daar wonende burchtopulatie bezit hij zeer veel kennis, met name verkregen uit eigen veldwaarnemingen.

² H. Vink is nationaal en internationaal bekend als dassendeskundige. Hij bezit tientallen jaren ervaring met veldonderzoek, speciaal toegespitst op de das. Over dit onderwerp heeft hij wetenschappelijk gepubliceerd. Hij bezit buitengewoon veel kennis van de hoofdburchten en leefgebieden binnen en buiten provincie Utrecht en wordt daarover vaak geraadpleegd door overheden en adviesbureau's.

belangrijke voedselgronden binnen het dassenterritorium. Dassen moeten gaan omlopen om alle rijke voedselplekken te kunnen bereiken.

5. De wijziging van landbouw- naar de geplande natuur- en bouwbestemming vermindert de beschikbaarheid van voedsel voor de burchtpopulatie zeer sterk. De beoogde, verschaalde natuurdoeltypen zouden het voedselaanbod voor de dassen sterk verminderen.
6. Wissels en voedselgronden zullen veel sterker worden verstoord door mensen en honden. Op allerlei plekken die voor de burchtpopulatie van groot belang zijn zullen geuren en geluiden van mensen en honden sterk toenemen.

Tot slot ziet het rapport het volgende over het hoofd:

7. Zelfs als zou kunnen worden voldaan aan de habitattoets (ontheffingsvoorwaarden van de Flora- en Faunawet), dan zullen alle negatieve effecten op de burchtpopulatie maximaal moeten worden verzacht of gecompenseerd. Het rapport noemt echter geen enkele compensatie of verzachting voor de schadelijke effecten 3 t/m 6.
8. Voor natuurontwikkeling is de bebouwingscluster overbodig. Als daar geen woningen zouden worden gebouwd en er geen actief (agrarisch) natuurbeheer zou worden uitgevoerd, zou zich juist een groter oppervlak aan natuur ontwikkelen, die minder versnipperd zou zijn en bovendien duurzamer. Er zou dan gevarieerd bos kunnen ontstaan dat als voedselgebied en rustgebied een grotere waarde heeft voor de das dan de geplande, verschaalde natuurdoeltypen.

Naar mijn overtuiging zou realisatie van het plan het voortbestaan van de burchtpopulatie ernstig in gevaar hebben gebracht, vooral omdat de beschikbaarheid van voedselbronnen zeer sterk zou afnemen en daarnaast het sterk verarmde voedselgebied zou worden verkleind, versnipperd en verstoord. Uitsluitend al om deze reden zou dan géén ontheffing kunnen worden verleend op de Flora- en Faunawet.

Afhankelijkheid natuuronderzoek

Groenland Beheer BV is namens de grondeigenaar opgetreden als initiatiefnemer voor het landgoedontwikkelingsproject en heeft in januari 2009 vrijstelling op het bestemmingsplan aangevraagd bij het college van B&W. Sinds 2 juli 2008 maakt Groenland Beheer BV deel uit van bureau Oranjewoud. Oranjewoud heeft in de nazomer van 2008 veldonderzoeken uitgevoerd, met name naar het belang van het plangebied voor de das. Op 14 oktober 2008 heeft Oranjewoud het resultaat van het natuuronderzoek vrijgegeven in het rapport Vervolgonderzoek Natuur. Hieruit blijkt dat Oranjewoud tijdens dit deel van het natuuronderzoek een (financieel en economisch) belang had bij een positief vrijstellingsbesluit van het college van B&W en bij de realisatie van het landgoedplan.

Advies

Op grond van het voorgaande geef ik het college en de gemeenteraad twee adviezen:

1. Het rapport Vervolgonderzoek Natuurwaarden bevat onjuiste en zeer onvolledige informatie over de das. Deze informatie is ongeschikt als basis voor besluitvorming door B&W en

gemeenteraad. Als er een nieuw projectplan voor landbouwontwikkeling wordt ingediend, is er een nieuw onderzoek nodig naar het belang van het gebied voor de das. Ook moeten de schadelijke effecten dan volledig worden beschreven. Voor al deze schadelijke effecten behoren verzachtende en compenserende maatregelen te worden vastgesteld. De gemeente zou er zeer verstandig aan doen een nieuw onderzoek te eisen dat de effecten op de burchtopulatie van de das veel beter in kaart brengt. Het ligt voor de hand om dit onderzoek te laten uitvoeren door een organisatie die geen belang heeft bij een positief besluit van het gemeentebestuur en het provinciebestuur, zoals bijvoorbeeld de stichting Das & Boom. Deze organisatie wordt vaak ingeschakeld voor de beoordeling van ontheffingsaanvragen. Op deze wijze kunnen de initiatiefnemer en de gemeente de schijn van belangenverstremgeling voorkomen.

2. De suggestie in de notulen van de gemeenteraadsvergadering van 26 januari 2010, om de dassen zonder motivatie "enigszins te manoeuvreren", kan mensen aanzetten tot strafbare handelingen. Daarom doen het raadslid en de wethouder er verstandig aan alsnog publiekelijk deze suggestie te verwerpen en te verklaren dat het strafbaar is om dassen te moedwillig te verstoren zonder enige motivatie en dat het evenzeer strafbaar is dassen te verstoren om de kans op goedkeuring en realisatie van een ruimtelijk ontwikkelingsplan te vergroten.

Graag zie ik uw ontvangstbevestiging en uw reactie tegemoet. Wilt u daarbij 'mijn kenmerk' vermelden uit de aanhef? Bij voorbaat hartelijk dank.

Met vriendelijke groet,

Ir. A. Meijer

Bioloog met specialisatie ecologie en veldonderzoek van de das

Coördinator van de Werkgroep Dassen van de Vereniging voor Dorp en Natuur Amerongen -
Leersum

Lid van de Dassenwerkgroep Maartensdijk